

SLAPP — jak sobie z nim radzić?

Przykłady spraw, w których pomagamy

mec. Joanna Grzelińska-Darłak, Marzena Błaszczuk

Strategic Lawsuits Against Public Participation

Źródło: Umweltinstitut

Zjawisko SLAPP - najważniejsze cechy

- wykorzystanie systemu prawnego jako narzędzia do zastraszania i uciszania osób
- **obciążenie krytyków kosztami sądowymi, kara finansowa**
- zajęcie czasu - konieczność przerwania zasobów ludzkich czy finansowych z głównej działalności (krytyki) na obronę w sądach i postępowaniach, granie na czas
- **efekt mrozący**
- równoległe postępowania

Jak rozpoznać SLAPP?

- wszczęty przez podmiot prywatny (u nas też publiczny)
- nierównowaga sił/zasobów
- odnosi się do działań, słów w ramach partycypacji publicznej
- celem ma być uciszenie tego głosu
- celem nie jest wygrana

Jak sprawdzić czy dana sprawa jest SLAPP-em?

<https://www.indexoncensorship.org/am-i-facing-a-slapps-lawsuit/>

The screenshot shows the website for Index on Censorship, which is described as "A VOICE FOR THE PERSECUTED". The navigation menu includes "About", "Campaigns", "Magazine", "Events", "Awards", "Donate", and "Search". Below the navigation is a language selection bar with options for English, French, German, Spanish, and Polish. The Polish option is selected, and the main content area displays a survey in Polish. The survey text explains that SLAPP (strategic lawsuit against public participation) is a form of legal harassment aimed at silencing individuals or organizations. It asks if the user has ever been sued or threatened with a lawsuit for their public participation. A disclaimer states that the survey is for informational purposes and does not constitute legal advice. The survey questions are based on research conducted by Index on Censorship.

INDEX ON CENSORSHIP
A VOICE FOR THE PERSECUTED

About ▾ Campaigns ▾ Magazine ▾ Events Awards ▾ Donate Search

ENGLISH FRENCH GERMAN SPANISH **POLISH**

Pozwy zastraszające typu SLAPP (z ang. "strategic lawsuit against public participation"; strategiczny pozew sądowy przeciwko działalności publicznej) to forma prawnego nękania mającego na celu zastraszenie i ucieszenie osób wypowiadających się na tematy polityczne lub społeczne. Pozwy typu SLAPP mogą spotkać dziennikarzy/rki, aktywistów/tki, badaczy/czki i organizacje pracujące na rzecz społeczeństwa obywatelskiego; nasz Instrument ma służyć dziennikarzom/rkom w celu sprawdzenia, czy wystosowane przeciw nim groźby prawne lub powództwo sądowe można zakwalifikować jako SLAPP.

Nasza ankieta ma być pomocnym Instrumentem i nie stanowi oficjalnej porady prawnej.

Zawarte w niej pytania opierają się na badaniach przeprowadzonych przez Index on Censorship na temat tego, jak najczęściej wyglądają pozwy typu SLAPP wnoszone przeciw prasie. Im bardziej Twoje odpowiedzi pokrywają się z charakterystycznymi cechami takiego pozwu, tym bardziej

Jak sprawdzić czy dana sprawa jest SLAPP-em?

ENGLISH FRENCH GERMAN SPANISH **POLISH**

Wynik

NAJPRAWDOPODOBNIJ NIE	RACZEJ NIE	RACZEJ TAK	NAJPRAWDOPODOBNIJ TAK

SLAPPy w Europie

Źródło: Daphne Caruana Galizia Foundation

SLAPPy w Europie

Cases recorded annually

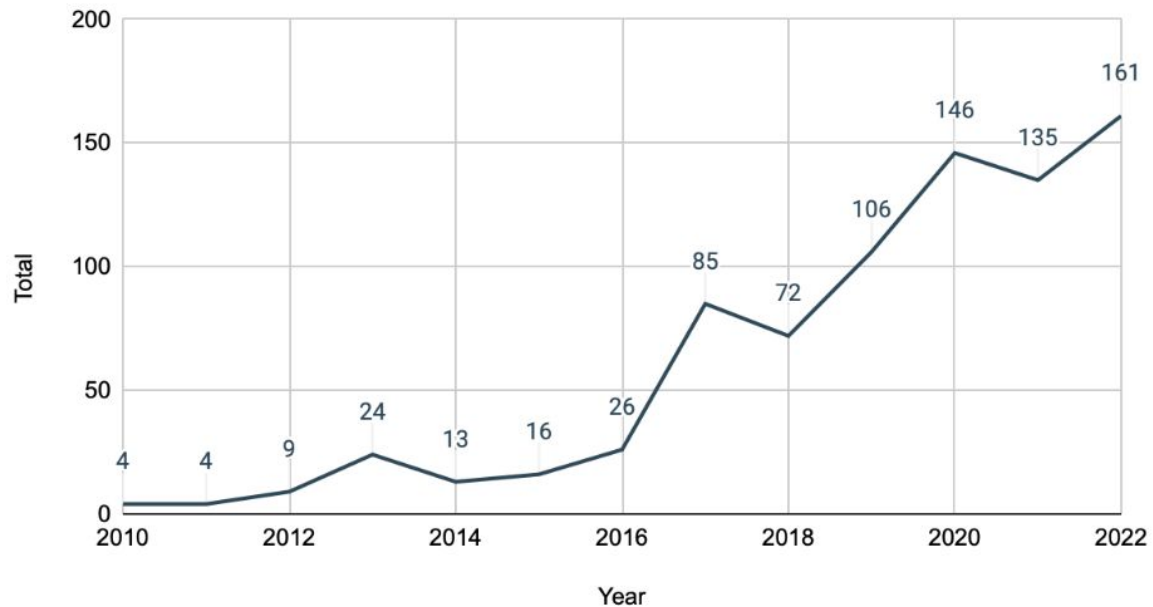
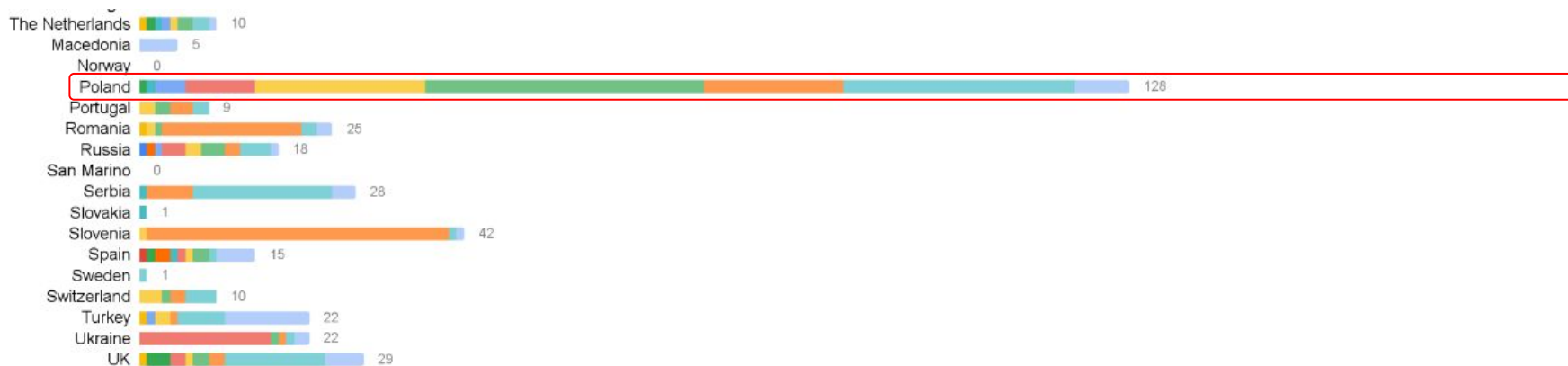

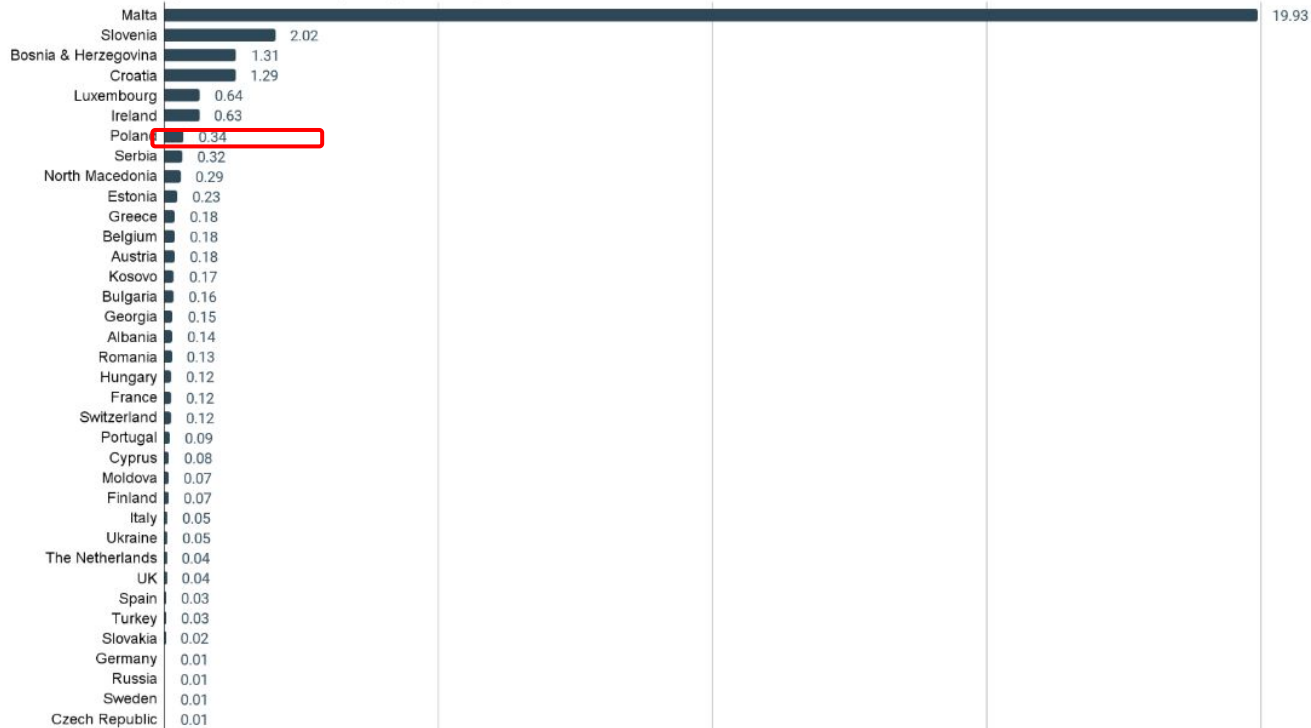
Figure 2 - CASE-recorded SLAPP legal cases from 2010 to 2022

SLAPPy w Europie

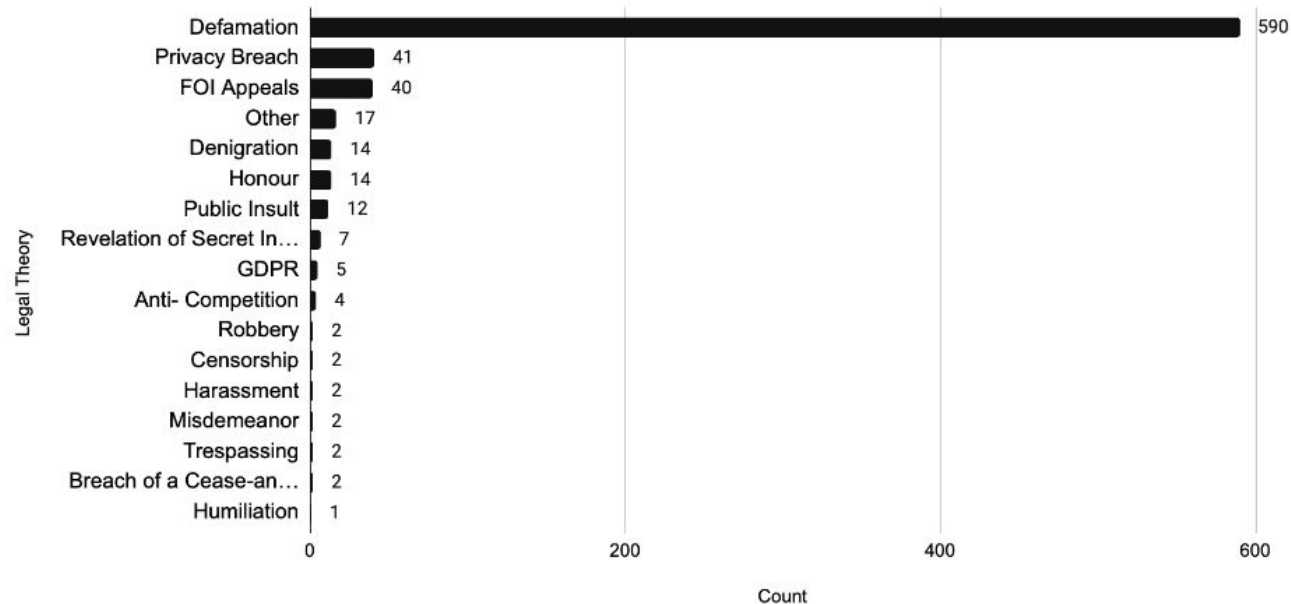
SLAPPy w Europie

Cases per 100,000 people in population

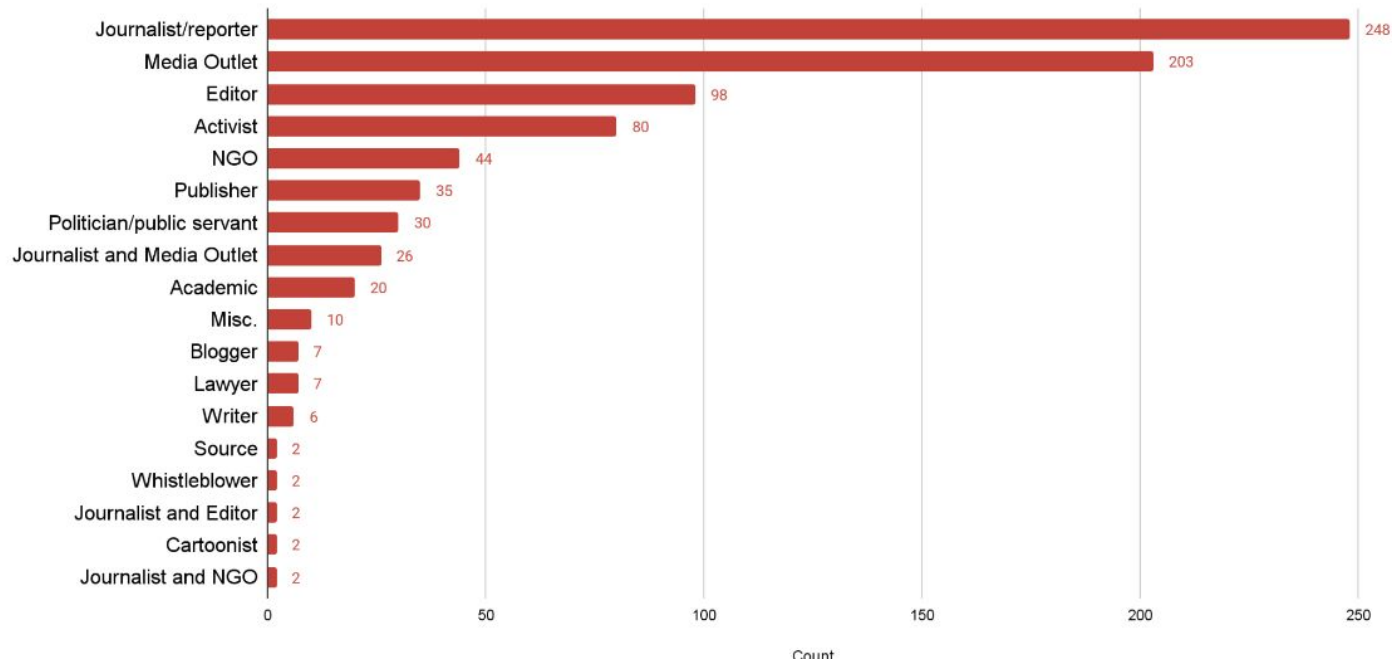
SLAPPy w Europie

Legal theory

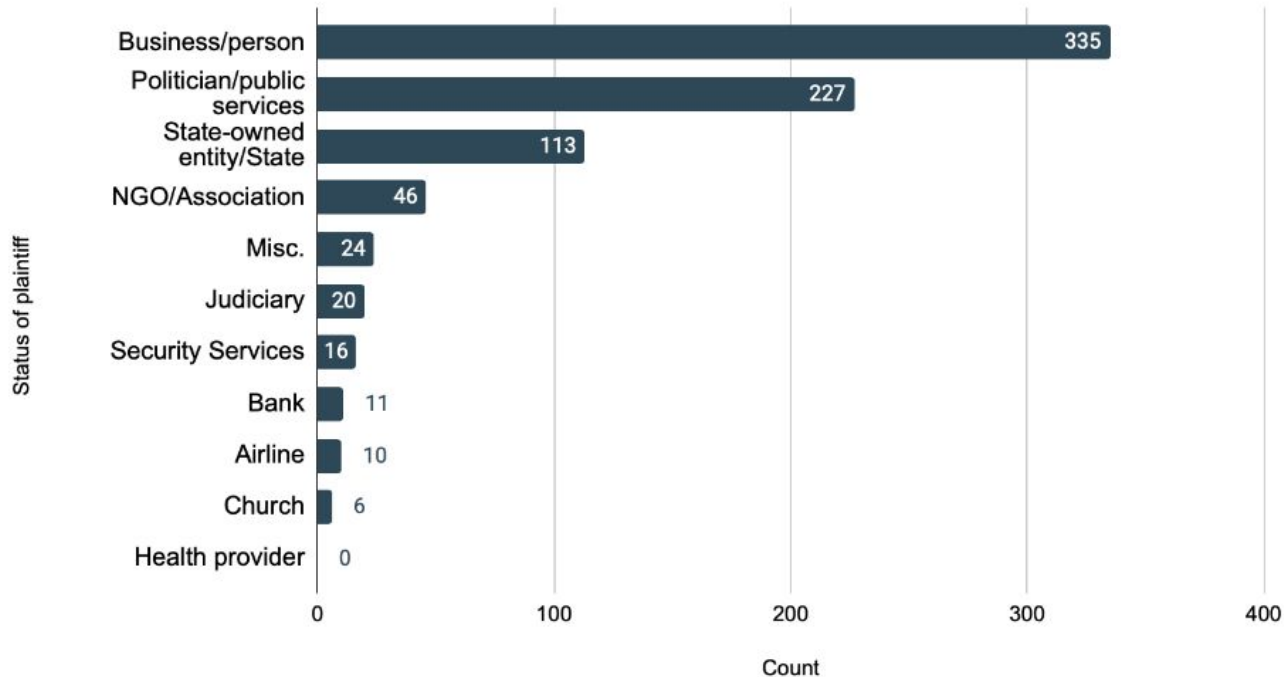
SLAPPy w Europie

Status of defendant

SLAPPy w Europie

Status of plaintiff

Sprawy wykroczeniowe

ABC DEMONSTRANTA

POZNAJ SWOJE PRAWA

Podczas demonstracji każdy może zostać zatrzymany. To zwykła policyjna praktyka, na którą trzeba być gotowym. Gdy Cię zatrzymają, nie martw się POMÓŻEMY, tym skuteczniej im ściślej będziesz trzymał się naszych porad.

Demonstracja

Koniecznieszabierz dowód osobisty lub legitymację oraz długopis. Schowaj je w zamykanej kieszeni. Przyjdź na protest w grupie, starajcie się trzymać razem. Jeśli jesteście sam i zatrzymali Cię zwracaj na siebie uwagę (wykrzykuj imię i nazwisko), by informacja o Twoim zatrzymaniu trafiła do organizatorów. Jeśli sam widzisz zatrzymanie, zapisz imię, nazwisko i powiadom **ObyPomoc** – telefon, mail na końcu ulotki.

Zatrzymanie

Policjant ma obowiązek podać Ci: imię, nazwisko, numer legitymacji służbowej. Zapisz te informacje, masz do tego prawo! Domagaj się podania podstawy prawnej zatrzymania. Nie dyskutuj, nie stawiaj się, nie szarp, nie uciekaj. Przy kontroli osobistej żądaj obecności osoby przez Ciebie wskazanej. Kontrola osobista musi być dokonana przez funkcjonariusza tej samej płci.

Na komisariacie

Gdy policjant spisuje protokół jesteś obowiązany podać: imię, nazwisko i datę urodzenia. Podaj aktualny adres korespondencyjny. Policjant spyta czy wnosisz skargę do sądu na zatrzymanie. Powiedz, że chcesz wnieść (ale nie rób tego od razu na komisariacie, masz 7 dni). Odmów składania wyjaśnień – podejrzanyma do tego prawo.

Policjant może próbować fortelu i przestuchać Cię w charakterze świadka, wtedy teoretycznie nie przysługuje Ci prawo do odmowy zeznań. Jednak zgodnie z art. 183 § 1 Kodeksu Postępowania Karnego „świadek może uchylić się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić jego lub osobę dla niego najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo”.

Odmawiaj odpowiedzi na każde kolejne pytanie, powołując się na ten paragraf. Nie tłumacz dlaczego odmawiasz. Wystarczy, że powołasz się na ten paragraf. Nie rozmawiaj z policjantami, nawet jak są mili i zadają nie związane z demonstracją pytania.

Nigdy nie przyznawaj się do winy!!!

Upewnij się, że w protokole są informacje o powodzie zatrzymania, a policjant zaprotokolował, że nie zgadzasz się z powodem zatrzymania, nie przyznajesz do zarzutów oraz odmawiasz składania wyjaśnień. Protokół przeczytaj dokładnie. Zakreśl puste miejsca, tak by nie można było nic dopisać. Dopiero jak upewnisz się, że są wszystkie informacje podpisz każdą stronę.

Żądaj kopii protokołu, za potwierdzeniem odbioru. Od tego momentu nie mów już nic!

Masz prawo powiadomić adwokata lub inną wskazaną przez Ciebie osobę. Na końcu ulotki jest telefon do grupy **ObyPomoc**, możesz dzwonić do nas, a my przekazemy informację o Twoim zatrzymaniu. Jeśli na komisariacie próbują Ci odmówić nalegaj, zagroź skargą. Taktykę obrony omówisz później z prawnikiem.

Po wyjściu z komisariatu

Zgłoś się do organizatora demonstracji lub grupy **ObyPomoc**. Poinformuj o innych zatrzymanych.

Zgłoś się też do organizatora lub **ObyPomoc**, gdy byłeś ofiarą policyjnej przemocy, świadkiem przekroczenia kompetencji, podczas zatrzymań. Zdarza się, że ofiary dowiadują się dużo później, że toczy się przeciw nim postępowanie sądowe – wtedy takie zgłoszenie jest bezcenne.

W domu zanotuj dane policjanta, czas, miejsce i okoliczności zatrzymania, inne ważne informacje.

Obrażenia doznane na demonstracji

Koniecznieszabierz zdjęcia i jak najszybciej udaj się do lekarza. Każdy lekarz publicznej służby zdrowia ma obowiązek sporządzić dokładny opis obrażeń. Zadbaj o to, by zrobić to starannie i szczegółowo, gdyż będzie to podstawą do wydania opinii przez biegłego sądowego. To istotny dowód procesowy. Dokumentowanie aktów agresji na demonstracji jest bardzo ważne!

W razie zatrzymania dzwoń: **576 161 505**

W innych przypadkach wyślij nam wiadomość na adres email: **pomocORP@protonmail.com**

www.konstytucjarp.org

Dyrektywa 2024/1069

Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria L

2024/1069

16.4.2024

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/1069

z dnia 11 kwietnia 2024 r.

w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed oczywiste bezzasadnymi roszczeniami lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 81 ust. 2 lit. f),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

[LINK DO DYREKTYWY](#)

Zalecenia Komisji Europejskiej

Komisja Europejska

- **przeгляд sytuacji krajowej**
- **zniesienie kar pozbawienia wolności w sprawach o zniesławienie**, a także popieranie prowadzenia postępowań w na gruncie prawa administracyjnego lub cywilnego
- **szkolenia**, w tym szkolenia przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości
- **zwiększanie świadomości**,
- **wsparcie dla osób**, wobec których prowadzone są postępowania sądowe stanowiące nadużycie,
- **gromadzenie danych i sprawozdawczość** w zakresie postępowań sądowych zmierzających do stłumienia debaty publicznej oraz monitorowanie takich postępowań.

Rekomendacja CM/Rec(2024)2 z 5.04.2024

- ochrona ponad sprawy cywilne
- **wczesne oddalenie sprawy**
- **zawieszenie głównego postępowania**
- **koszty postępowania**
- **szybsze rozpoznanie**
- **wsparcie dla ofiar SLAPP + edukacja**

[LINK DO REKOMENDACJI](#)

Wsparcie w Polsce

- **pomoc prawna, współpraca z organizacjami**
- opinie przyjaciela sądu
- **obserwacja spraw**
- kontakt z organizacjami międzynarodowymi

Co można zrobić?

- nagłaśniać sprawy
- podawać dalej informację i lajkować w SM
- brać udział w zrzutkach
- okazywać solidarność

Dziękujemy!

siecobywatelska.pl/slapp